

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยชนิดหาความสัมพันธ์เชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง และหาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และภาวะสุขภาพ กับความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง จำนวน 80 ราย โดยเป็นผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างที่เคยเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลยะลา โรงพยาบาลสงขลา โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลสตูล โรงพยาบาลปัตตานี และโรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545 มีภูมิลำเนาในจังหวัด ยะลา สงขลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจงตามคุณสมบัติดังนี้คือ อายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้งเพศหญิงและเพศชาย รู้สึกตัวดี มีสติสัมปชัญญะดี ไม่มีปัญหาการได้ยิน พูดและสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ดี และยินยอมให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบประเมินภาวะสุขภาพ และแบบสัมภาษณ์ความทุกข์ทรมานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการทบทวนบทความและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมินภาวะสุขภาพ และแบบสัมภาษณ์ความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.72 และ 0.94 ตามลำดับ หลังจากนั้นจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะของผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี ร้อยละ 56.3 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 72.5 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.3 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 52.5 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 63.6 มีระยะเวลาที่เป็น

อัมพาตท่อนล่าง 1-5 ปี ร้อยละ 65 และมีสาเหตุจากอุบัติเหตุจากรถ ร้อยละ 46.3 สำหรับรายได้ของครอบครัวต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 86.25 มีรายได้ครอบครัว/เดือนน้อยกว่า 12,492 บาท ซึ่งไม่เพียงพอกับรายจ่ายถึงร้อยละ 77.5 สัมพันธ์กับอาชีพก่อนการเจ็บป่วยที่พบว่าร้อยละ 36.3 มีอาชีพเป็นกรรมกร ส่วนอาชีพปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 87.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ และพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 95 พักอาศัยหลังเจ็บป่วยกับครอบครัว โดยร้อยละ 45 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-5 คน ผู้ดูแลขณะเจ็บป่วยส่วนใหญ่เป็นสามี/ภรรยา และบิดา มารดา ร้อยละ 47.5 และ ร้อยละ 35 ตามลำดับ

2. ภาวะสุขภาพของผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างที่อยู่ในภาวะเจ็บป่วย ได้แก่ การสูญเสียความสามารถในการเคลื่อนไหวและกำลังกล้ามเนื้อข้อต่อต่าง ๆ ของขา (ร้อยละ 95) การสูญเสียความสามารถในการตอบสนองความต้องการทางเพศ (ร้อยละ 80) การสูญเสียการควบคุมการขับถ่ายปัสสาวะ(ร้อยละ 61.3) มีแผลกดทับ (ร้อยละ 55) และการสูญเสียการควบคุมการขับถ่ายอุจจาระ (ร้อยละ 46.3)

3. ความทุกข์ทรมานด้านร่างกายระดับมาก 3 อันดับแรก คือ การที่ไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทของตนเองได้ดั้งเดิม (ร้อยละ 68.8) การที่ไม่สามารถ ยืน เดิน นั่ง เพื่อปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ (ร้อยละ 63.8) การที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายส่วนล่างได้ตามความต้องการ (ร้อยละ 62.5) และจากรูปร่างหรือโครงสร้างของร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป (ร้อยละ 62.5) ตามลำดับ

สำหรับความทุกข์ทรมานด้านจิตสังคมที่อยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ การที่ต้องอยู่ในภาวะพึ่งพาผู้อื่นหรือเป็นภาระของครอบครัว (ร้อยละ 78.8) การสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง (ร้อยละ 62.5) การไม่มีรายได้เป็นของตนเองและไม่มีเงินใช้จ่ายระหว่างเจ็บป่วย (ร้อยละ 62.5) และการที่ไม่สามารถปกป้อง ตนเองและ/หรือครอบครัวได้ (ร้อยละ 61.3) ตามลำดับ

4. อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมและภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อจำกัดในการวิจัยครั้งนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดเป็นเครื่องมือที่สร้างใหม่จากการใช้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
2. ผลการวิจัยที่ได้ค่าระดับความทุกข์ทรมานอาจน้อยกว่าที่ควรจะเป็นจริง เนื่องจากเป็นการศึกษาในคนที่มีชีวิตอยู่ซึ่งมีความทุกข์ทรมานไม่มาก และคนที่ทุกข์ทรมานมากส่วนใหญ่ได้เสียชีวิตไปแล้ว
3. ผู้ป่วยที่ศึกษามีอายุอยู่ในกลุ่มเดียวกันมากไม่กระจาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความทุกข์ทรมานในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น คือ การนำผลการวิจัยไปใช้และการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ด้านการบริการพยาบาล

ขณะให้การพยาบาลผู้ป่วยพยาบาลจะต้องตระหนักถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง และหาวิธีลดความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยให้น้อยลง โดยเฉพาะ ปัจจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และภาวะสุขภาพ โดยการให้การช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้ป่วยที่ไม่สามารถยืน เดิน นั่ง เพื่อปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ เพราะผู้ป่วยมีความทุกข์ทรมานในเรื่องนี้มาก โดยให้ครอบครัวได้มีส่วนในการฝึกกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตัวเองให้มากที่สุด โดยเฉพาะในระยะหลังจากพ้นภาวะวิกฤตมาแล้ว เนื่องจากการดูแลในระยะนี้ยังไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ตามศักยภาพที่เหลืออยู่ ซึ่งจะช่วยให้ความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยลดลง

1.2 ด้านบริหารการพยาบาล

ผู้บริหารการพยาบาลควรจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรทางการพยาบาลที่มีหน้าที่ให้การดูแลผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการดูแลผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง โดยเฉพาะด้านจิตสังคม ซึ่งผู้ป่วยทุกข์ทรมานมากจากการที่ต้องอยู่ในภาวะพึ่งพาผู้อื่น และเป็นภาระของครอบครัว บุคลากรทางการพยาบาลจำเป็นต้องมีความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับบทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างเพื่อส่งเสริมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของผู้ป่วยให้คงอยู่ต่อไปแม้ว่าจะต้องพึ่งพาผู้อื่น

1.3 ด้านการวิจัย

สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่าง ในด้านอื่น ๆ ต่อไป เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือเพื่อลดความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบความทุกข์ทรมานในกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน และที่นับถือศาสนาต่างกัน
2. ศึกษาว่าผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างที่กลับไปอยู่บ้านมีวิธีการจัดการกับตัวเองอย่างไร มีญาติคอยช่วยเหลือมากน้อยเพียงใด
3. ศึกษาวิธีการจัดการในผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างที่ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตัวเอง
4. ศึกษาวิธีการจัดการด้านเพศสัมพันธ์หลังเป็นอัมพาตท่อนล่าง
5. ศึกษาวิธีการจัดการกับปัญหาในผู้ป่วยที่ไม่สามารถกลั้นปัสสาวะหรืออุจจาระได้ เปรียบเทียบระหว่างชายกับหญิง
6. ศึกษาเปรียบเทียบความทุกข์ทรมานหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน
7. ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการสนับสนุนทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยอัมพาตท่อนล่างในระยะเวลาที่ต่างกัน
8. ศึกษาความต้องฝึกอาชีพ การมีงานทำ และการมีรายได้สำหรับเลี้ยงชีพภายหลังเป็นอัมพาตท่อนล่าง